

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10**MÔN: NGŨ VĂN – NINH BÌNH NĂM 2025****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN I. ĐỌC HIỂU VĂN BẢN (4.0 điểm)**

Đọc văn bản sau:

(Tóm tắt cốt truyện: Tân sinh ra trong một gia đình khá giả ở nông thôn. Vì muốn con có cuộc sống sau này tốt hơn, cha mẹ đã gửi Tân đến ở nhà ông chú trên Hà Nội ngay từ khi còn nhỏ tuổi. Tân hết sức chăm học nên năm mười tám tuổi đã tìm được công việc tốt tại thành phố. Tuy nhiên, gặp thời buổi kinh tế khó khăn, Tân bị mất việc làm, phải sống lang thang, vất vưởng mấy tháng trời. Trong tâm trạng chán nản, thất vọng lại thêm nỗi buồn cha mất, mẹ một mình trông nom ruộng nương không xuê, Tân quyết định về quê và bắt đầu cuộc sống mới của một người dân quê).

Đoạn trích sau tái hiện một ngày lao động của Tân ở quê hương.

[...] Chăm chú vào công việc làm, Tân không để ý gì đến cảnh vật chung quanh. Chàng cũng không thấy mệt nữa, tuy ánh nắng chiếu trên lưng nóng rát, và mồ hôi từng giọt rỏ trên trán xuống. Tân chú ý đưa cái hái cho nhanh nhẹn; mỗi lần bông lúa rung động chạm vào mặt, vào người, mùi lúa chín thơm lại phảng phất lẫn với mùi rạ ướt mới cắt. Mùi thơm đó làm chàng say sưa như men rượu. Tân lại cố hết sức gặt, chỉ lo không theo kịp hàng những người thợ khác

Buổi sáng, khi Tân ngó ý muốn cầm hái xuống gặt, bọn thợ hái chàng mượn đã mấy hôm nay đều trông chàng mà cười. Một cô gái trong bọn, cặp mắt đen nhí nhánh dưới vành khăn vuông che kín đầu, nói đùa:

- Ông để mặc chúng tôi, bộ ông thế kia thì gặt được độ ba nện lúa.

Mọi người vui vẻ cười làm Tân cũng cười theo.

[...] Tân tiếc hời thuở nhỏ không ở thôn quê để được gần gũi với cảnh vật, chàng thích sống bên cạnh những người nhà quê chất phác và mộc mạc. Bây giờ chàng mới biết đến trời đất, đến thời tiết, đến sự thay đổi của mùa nọ sang mùa kia. Một cơn gió hay một cái mầm cỏ non, đối với chàng đều có ý nghĩa riêng.

Tân không dừng đứng như trước với những cái chung quanh mình. Tâm hồn chàng có Viên lạc và rung động cùng với những cảnh vật, chàng có cái cảm giác rằng mình sống.

Buổi chiều, thửa ruộng của Tân đã gặt xong. Cả một cánh đồng chỉ còn trơ cuống rạ. Bọn thợ gặt đều thu xếp liềm hái để trở về. Trên con đường vào làng, các lực điền gánh những gánh lúa vàng nặng trĩu.

Mặt trời đã xế phía bên kia đồi. Ở dưới thung lũng, sương mù lạnh trắng xoá lan ra, lẫn với làn khói toả ở chung quanh các làng. Cỏ bên đường đi đã ướt. Về phía xa có ngọn lửa của ai đốt trên sườn rặng núi mờ ở chân trời.

Tân với bọn thợ bước đều trở về nhà, ai nấy yên lặng không nói gì, như cùng kính trọng cái thời khắc của một ngày tàn. Trong cái giờ khắc này, Tân như thấy cảnh vật đều có một tâm hồn, mà lớp sương mù kia là tâm hồn của đất màu đã nuôi hạt thóc cần cho sự sống của loài người...

(Trích: Những ngày mới, Thạch Lam tuyển tập, NXB Văn học, 2012, tr.189 - 194)

Thực hiện các yêu cầu/Trả lời câu hỏi:

Câu 1 (1,0 điểm). Nêu cơ sở xác định ngôi kể của người kể chuyện trong đoạn trích trên.

Câu 2 (1,0 điểm). Chỉ ra lời nhân vật và lời người kể chuyện qua các câu văn sau:

Buổi sáng, khi Tân ngỏ ý muốn cầm hải xuống gặt, bọn thợ hái chàng mượn đã mấy hôm nay đều trông chàng mà cười. Một cô gái trong bọn, cặp mắt đen nhí nhảnh dưới vành khăn vuông che kín đầu, nói đùa:

- Ông để mặc chúng tôi, bộ ông thế kia thì gặt được độ ba nện lúa.

Mọi người vui vẻ cười làm Tân cũng cười theo.

Câu 3 (1,0 điểm). Việc sử dụng biện pháp tu từ điệp từ trong các câu văn dưới đây có tác dụng gì?

Tân chú ý đưa cái hải cho nhanh nhẹn; mỗi lần bông lúa rung động chạm vào mặt, vào người, mùi lúa chín thơm lại phảng phất lẫn với mùi rạ ướt mới cắt. Mùi thơm đó làm chàng say sưa như men rượu.

Câu 4 (1,0 điểm). Từ tình cảm của Tân khi trở về quê hương, em có suy nghĩ gì về vai trò của quê hương đối với cuộc đời của mỗi người? (Trả lời trong khoảng từ 5 đến 7 dòng).

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm). Hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nhân vật Tân trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm). Sách là người thầy vĩ đại của con người. Tuy nhiên, xã hội hiện đại với sự phát triển của nhiều hình thức, phương tiện giải trí đã khiến cho một bộ phận học sinh ít đọc sách, mất dần thói quen đọc sách. Hãy viết một bài văn (khoảng 500 chữ) trình bày suy nghĩ của em về vấn đề trên và đề xuất một số giải pháp để học sinh có thói quen đọc sách.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1. (0,5 điểm)	Người kể chuyện đứng ngoài câu chuyện, quan sát và kể lại câu chuyện là căn cứ để xác định ngôi kể thứ 3.
	Câu 2. (0,5 điểm)	Lời nhân vật: Ông để mặc chúng tôi, bộ ông thế kia thì gặp được độ ba nện lúa. Lời người kể chuyện: Buổi sáng, khi Tân ngộ ý muốn cầm hái xuống gặt, bọn thợ hái chàng mượn đã mấy hôm nay đều trông chàng mà cười. Một cô gái trong bọn, cặp mắt đen nhí nhánh dưới vành khăn vuông che kín đầu, nói đùa; Mọi người vui vẻ cười làm Tân cũng cười theo.
	Câu 3. (1,0 điểm)	Tác dụng điệp ngữ: - Tạo nhịp điệu cho câu văn. - Nhấn mạnh cảm giác say sưa, ngây ngất của Tân trước hương lúa chín và mùi rạ mới cắt trên đồng quê. - Qua đó, thể hiện sự gắn bó, yêu mến của Tân với công việc và thiên nhiên làng quê.
	Câu 4. (1,0 điểm)	Vai trò quê hương với mỗi người: - Quê hương là nơi chôn nhau cắt rốn, nuôi dưỡng tuổi thơ và hình thành tâm hồn mỗi con người. - Quê hương là chốn bình yên để trở về khi gặp khó khăn, mất phương hướng trong cuộc sống. - Nó không chỉ là nơi giúp ta hồi sinh tâm hồn mà còn tiếp thêm nghị lực, niềm tin để tiếp tục vững bước trên con đường đời. - ...
PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)	Câu 1. (2,0 điểm)	1. Mở đoạn: Giới thiệu truyện ngắn Những ngày mới của Thạch Lam và đoạn trích. Khái quát nhân vật Tân — một thanh niên thành thị trở về quê làm ruộng và cảm nhận được vẻ đẹp giản dị, bình yên của cuộc sống nông thôn. 2. Thân đoạn - Hoàn cảnh nhân vật:

	+ Tân sinh ra trong một gia đình khá giả ở quê nhưng được gửi lên thành phố từ nhỏ. + Từng có công việc tốt nhưng vì thời buổi khó khăn, thất nghiệp, lại thêm biến cố gia đình nên quyết định trở về quê sinh sống. - Diễn biến tâm trạng và tính cách nhân vật Tân qua đoạn trích: + Ban đầu: Chăm chú vào công việc, quên cả mệt nhọc, ánh nắng, mồ hôi. Cố gắng làm việc chăm chỉ để theo kịp những người thợ gặt khác. + Trong công việc: Tinh thần say mê, yêu thích công việc lao động chân tay nơi đồng ruộng: Cảm nhận được mùi thơm của lúa chín, mùi rạ mới cắt, say sưa như men rượu. - Tân vui vẻ, hòa đồng, dần hòa nhập với cuộc sống làng quê. - Tâm hồn thay đổi: + Tiếc nuối vì thuở nhỏ không được sống ở quê. + Bắt đầu yêu thích thiên nhiên, nhận biết rõ sự thay đổi của đất trời, cảm nhận từng ngọn gió, cái mầm non, lớp sương mù... + Từ chỗ đứng dưng với cuộc sống quanh mình, Tân trở nên rung động, hòa vào nhịp sống của làng quê. => Cảm nhận được vẻ đẹp và tâm hồn của cảnh vật đồng quê. - Nghệ thuật: + Thạch Lam sử dụng ngôi kể thứ ba, lời văn nhẹ nhàng, giàu chất trữ tình, miêu tả tinh tế tâm trạng nhân vật. + Sử dụng biện pháp tu từ điệp từ, so sánh sinh động để khắc họa sự thay đổi trong tâm hồn Tân. 3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận.
Câu 2. (4,0 điểm)	1. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận 2. Thân bài: * Giải thích vấn đề: - Sách là phương tiện lưu giữ, truyền tải tri thức, kinh nghiệm sống và giá trị nhân văn từ đời này sang đời khác. - Sách được coi là người thầy vĩ đại của con người vì đã cung cấp tri thức ở mọi lĩnh vực: văn hóa, lịch sử, khoa học, kỹ năng sống... Giúp con người rèn luyện tư duy, mở rộng tầm hiểu biết, bồi dưỡng tâm hồn và nhân cách. * Thực trạng thói quen đọc sách của học sinh hiện nay:

	- Một bộ phận học sinh có thói quen đọc sách tích cực, biết lựa chọn sách hay để học hỏi. - Tuy nhiên, nhiều học sinh đang dần ít đọc sách hoặc chỉ đọc sách phục vụ mục đích học tập trước mắt. Tình trạng ham mê các thiết bị điện tử (điện thoại, game online, mạng xã hội, video ngắn...) chiếm phần lớn thời gian giải trí của học sinh. Thói quen đọc sách truyền thống dần bị lãng quên, nhiều thư viện, tủ sách lớp học trở nên vắng vẻ. * Hậu quả của việc ít đọc sách: - Hạn chế vốn từ, khả năng diễn đạt và tư duy ngôn ngữ. - Thiếu hụt kiến thức nền tảng về xã hội, lịch sử, khoa học... - Tâm hồn nghèo nàn, khả năng sáng tạo kém, lối sống bị lệ thuộc vào thiết bị điện tử. - Dễ bị chi phối bởi các nội dung giải trí không lành mạnh. * Nguyên nhân: - Do sức hút mạnh mẽ từ các phương tiện công nghệ số, mạng xã hội, trò chơi điện tử. - Do thói quen, ý thức tự học và yêu sách của học sinh chưa cao. - * Giải pháp khắc phục: - Với bản thân học sinh: + Tự nhận thức được vai trò, lợi ích của việc đọc sách. + Dành thời gian mỗi ngày hoặc mỗi tuần để đọc sách, chọn sách phù hợp với sở thích và lứa tuổi. + Tham gia các câu lạc bộ đọc sách, diễn đàn, nhóm thảo luận về sách. - Với gia đình: + Khuyến khích, tạo điều kiện cho con em tiếp cận với sách từ nhỏ. + Cùng con đọc sách, kể chuyện, chia sẻ những cuốn sách hay. - Với nhà trường và xã hội: + Tổ chức các hoạt động ngoại khóa, cuộc thi kể chuyện, giới thiệu sách, ngày hội đọc sách... + Đầu tư xây dựng, bổ sung sách mới cho thư viện trường học. + Tuyên truyền, giáo dục ý thức yêu sách và giá trị của sách. HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp. 3. Kết bài: Tổng kết vấn đề nghị luận
--	---